

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Küresel iklim krizinin tarım işçilerinin çalışma ve yaşam koşulları üzerindeki etkilerinin, aşırı sıcakların yol açtığı sağlık ve güvenlik risklerinin, mevcut iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının yeterliliğinin, mevsimlik tarım işçilerinin karşı karşıya bulunduğu yapısal sorunların bütün yönleriyle araştırılması; yaşanan sorunların tespit edilmesi, çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve gerekli yasal ve idari düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 28.09.2026

Aliye Cezir
Antalya mv.

Seyit Torun
Ordü mv.

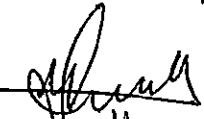
Cemal Emrinoğlu
İstanbul

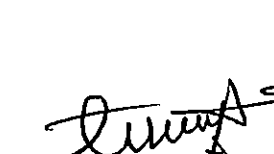
İzzet Akbulut
Burdur

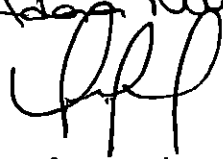
Suat Özcan
İstanbul mv

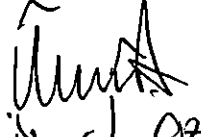

Hasan Öztürk
Bursa mv

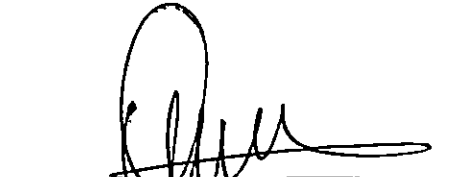

A. Tunc
İzmir mv.

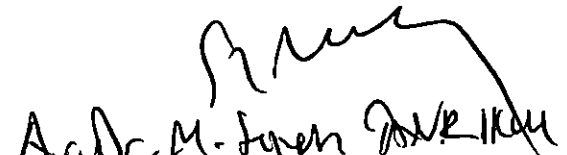
Orhan Sınır
Adana mv.

İsmail Özale
İzmir mv.

Ayhan BARUT
Adana Milletvekili

Özgür Erdem İneci
Adana mv.

Ar. Dr. M. İsmail Akkaya
Diyarbakır mv

Ar. M. Mehmet Tono
Sakarya Milletvekili

GEREKÇE;

Küresel iklim krizi, yalnızca çevresel bir sorun olmaktan çıkmış; çalışma yaşamını, halk sağlığını, gıda güvenliğini ve ekonomik yaşamı doğrudan etkileyen çok boyutlu bir krize dönüşmüştür. Artan sıcaklıklar, uzun süren sıcak hava dalgaları ve aşırı hava olayları özellikle açık alanda çalışan emekçiler açısından ciddi sağlık ve yaşam riskleri doğurmaktadır. Bu risklerden en fazla etkilenen kesimlerin başında ise tarım işçileri gelmektedir.

Uluslararası araştırmalar, tarım işçilerinin aşırı sıcaklara bağlı nedenlerle yaşamını kaybetme riskinin diğer sektörlerde çalışanlara göre yaklaşık 35 kat daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Yüksek sıcaklık altında uzun saatler boyunca çalışmak; sıcak çarpması, sıvı kaybı, böbrek hastalıkları, kalp ve damar sistemi rahatsızlıkları ile iş kazalarının artmasına neden olmaktadır. Buna rağmen tarım sektöründe çalışan emekçilerin önemli bir bölümü yeterli koruyucu önlemlerden, düzenli sağlık hizmetlerinden ve etkin iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarından yararlanamamaktadır.

Türkiye'de milyonlarca tarım işçisi, özellikle de mevsimlik gezici tarım işçileri; düşük ücret, kayıt dışı istihdam, sosyal güvenlikten yoksunluk, uzun çalışma saatleri, sağlıksız barınma koşulları, temiz suya ve temel sanitasyon hizmetlerine erişim sorunları ile mücadele etmektedir. İklim krizinin derinleşmesi, zaten ağır koşullar altında çalışan bu kesimin karşı karşıya olduğu riskleri daha da artırmaktadır. Kadın tarım işçileri, çocuk işçiler, yaşlı emekçiler ve göçmen işçiler ise iklim krizinin olumsuz etkilerini çok daha ağır yaşamaktadır.

Anayasa'nın 2'nci maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal bir hukuk devleti olduğu hükme bağlanmıştır. Sosyal devletin temel yükümlülüklerinden biri, çalışanların yaşam hakkını, sağlığını ve güvenliğini koruyacak tedbirleri almak; insana yakışır çalışma koşullarını sağlamaktır. Ancak artan sıcaklıklara karşı çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesi, riskli saatlerde çalışmanın sınırlandırılması, gölgelik dinlenme alanlarının oluşturulması, yeterli temiz içme suyunun sağlanması, sağlık hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması ve iş sağlığı ve güvenliği denetimlerinin etkin biçimde yürütülmesi konusunda önemli eksiklikler bulunmaktadır.

Öte yandan iklim krizinin tarımsal üretim üzerindeki etkileri, tarım işçilerinin gelir güvencesini ve kırsal yoksulluğu da doğrudan etkilemektedir. Üretim kayıpları, artan maliyetler ve yetersiz sosyal koruma mekanizmaları, tarım emekçilerinin yaşam koşullarını daha da ağırlaştırmaktadır. İklim değişikliğine uyum politikalarının yalnızca üretimi değil, üretimin asli unsuru olan emekçiyi de merkeze alan bir anlayışla oluşturulması gerekmektedir. Bu çerçevede;

- Tarım işçilerinin aşırı sıcaklar ve iklim krizinden kaynaklanan sağlık risklerinin ortaya konulması,
- İklim krizinin tarım emekçileri üzerindeki sosyal ve ekonomik etkilerinin değerlendirilmesi,
- Mevsimlik tarım işçilerinin çalışma ve yaşam koşullarının incelenmesi,
- İş sağlığı ve güvenliği uygulamaları ile denetim mekanizmalarının yeterliliğinin araştırılması,
- İklim krizine uyum kapsamında çalışma yaşamına ilişkin alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi,
- İlgili kamu kurumlarının koordinasyonunun ve uygulamalarının değerlendirilmesi,
- Tarım işçilerinin yaşam hakkını, sağlığını ve insana yakışır çalışma koşullarını güvence altına alacak yasal ve idari düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bir Meclis Araştırması açılması büyük önem taşımaktadır.

1.22. Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi